אוֹתָם הַנִּשְׁאָרִים מֻתָּרִים בִּמְקוֹמָם (ח) בַּשִּׁתּוּף שֶׁעוֹשִׂים לְעַצְמָם. (ד) [ב]וְאִם הָיוּ הַנִּשְׁאָרִים (ט) רַבִּים, אֲסוּרִים לְטַלְטֵל בִּשְׁאָר כָּל הָעִיר. וְדָבָר זֶה מִשּׁוּם (ה) הֶכֵּר הוּא, (י) כְּדֵי שֶׁיֵּדְעוּ שֶׁהָעֵרוּב הִתִּיר לָהֶם לְטַלְטֵל בְּעִיר זֶה שֶׁרַבִּים בּוֹקְעִים בָּהּ, שֶׁהֲרֵי בַּמָּקוֹם שֶׁנִּשְׁאַר וְלֹא נִשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם אֵין מְטַלְטְלִים בּוֹ אֶלָּא אֵלּוּ לְעַצְמָן וְאֵלּוּ לְעַצְמָן. (יא) [ג]וְאִם רָצוּ לְעָרֵב מָבוֹי מָבוֹי בִּפְנֵי עַצְמוֹ, כָּל שֶׁכֵּן דִּמְהַנֵּי, דְּאֵין שִׁיּוּר גָּדוֹל מִזֶּה. הַגָּהּ: (יב) וְצָרִיךְ שֶׁיַּעֲשׂוּ בֵּינֵיהֶם שְׁנֵי (ו) פַּסִּין שֶׁל (יג) שְׁנֵי מַשֶּׁהוּיִין אִם הוּא רָחָב עֶשֶׂר אַמּוֹת, וּבְיָתֵר מֵעֶשֶׂר צָרִיךְ צוּרַת פֶּתַח (טור): ב [ד]עִיר שֶׁל רַבִּים שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּתַח אֶחָד (ז) וְסֻלָּם (יד) בְּמָקוֹם אַחֵר, מְעָרְבִין אֶת כֻּלָּהּ וְאֵינָהּ צְרִיכָה שִׁיּוּר, (טו) שֶׁאֵין הַסֻּלָּם שֶׁבַּחוֹמָה חָשׁוּב כְּפֶתַח. [ה]וַאֲפִלּוּ הֶעֱמִיד הַרְבֵּה סֻלָּמוֹת זֶה בְּצַד זֶה (טז) עַד רֹחַב עֶשֶׂר, לֹא חֲשִׁיב כְּפֶתַח. [ו]וְאִם יֵשׁ לָהּ שְׁנֵי פְתָחִים (יז) וְיֵשׁ אַשְׁפָּה לִפְנֵי אֶחָד מֵהֶם, (יח) כְּאִלּוּ אֵין שָׁם אֶלָּא פֶּתַח אֶחָד: ג [ז]הַבָּתִּים שֶׁמַּנִּיחִים אוֹתָם שִׁיּוּר, אַף עַל פִּי (יט) שֶׁאֵינָם פְּתוּחִים לָעִיר, אֶלָּא אֲחוֹרֵיהֶם לָעִיר וּפְנֵיהֶם לַחוּץ, וַאֲפִלּוּ הוּא (רַק בַּיִת אֶחָד, אֲפִלּוּ) בֵּית הַבָּקָר אוֹ בֵּית הַתֶּבֶן (כ) שֶׁאֵינָם צְרִיכִים לְעָרֵב, עוֹשִׂים אוֹתָם שִׁיּוּר וּמְעָרְבִין אֶת הַשְּׁאָר: ד [ח]עִיר (כא) שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ כָּל יוֹשְׁבֶיהָ חוּץ מִמָּבוֹי אֶחָד, הֲרֵי זֶה אוֹסֵר עַל כֻּלָּם. וְאִם בָּנוּ (ח) (כב) מַצֵּבָה עַל פֶּתַח הַמָּבוֹי, (כג) אֵינוֹ אוֹסֵר עֲלֵיהֶם. (כד) * לְפִיכָךְ עִיר שֶׁהָיְתָה

ב שָׁם בַּגְּמָרָא דַּף ס׳ (ע״א). ג הָרַב רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן בְּפֵרוּשׁוֹ שָׁם (יז: ד״ה מתני׳). ד שָׁם בַּגְּמָרָא נ״ט (ע״ב) מִשְּׁמֵיהּ דְּרַב נַחְמָן. ה שָׁם ס׳ (ע״א) מִשְּׁמֵיהּ דִּשְׁמוּאֵל. ו שָׁם נ״ט בְּעֻבְדָּא דְּרַבִּי זֵירָא. ז שָׁם ס׳ בְּעֻבְדָּא דִּבְנֵי קָקוֹנַאי. ח רַמְבַּ״ם פֶּרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הכ״ד) מֵהָא דְּעָבֵיד דַּקָּה, נ״ט (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

נִתְבָּרֵר בְּאֹרֶךְ כָּל דַּעוֹת הַפּוֹסְקִים בְּעִנְיָן זֶה:

בְּאֵר הֵיטֵב

(ד) **וְאִם.** צָרִיךְ לוֹמַר ׳אִם הָיוּ הַנִּשְׁאָרִים רַבִּים וַאֲסוּרִים לְטַלְטֵל׳ וְכוּ׳. ט״ז (סק״ב): (ה) **הֶכֵּר.** אֲפִלּוּ אִיכָּא אֵינוֹ יְהוּדִי בְּהָדֵין מָתָא אֵין יְכוֹלִין לְעָרֵב יַחַד. מַהֲרִ״י בֶּן לֵב (ח״ג סי׳ עד), כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). וּבְשֵׁם הָרַ״ן (שו״ת סי׳ נ) כָּתַב דְּאֵינוֹ יְהוּדִי הָוֵי שִׁיּוּר. וְכָתַב בְּגִנַּת וְרָדִים שָׁם דְּמָקוֹם הַמְשֻׁיָּר שֶׁאָמְרוּ, אִם דָּרִים בּוֹ יִשְׂרְאֵלִים צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הֶכֵּר וְסִימָן כְּדֵי שֶׁלֹּא יֶאֱסֹר עַל בְּנֵי הָעִיר, וְהַיְנוּ כְּשֶׁיִּשְׂרְאֵלִים דָּרִים שָׁם, אֲבָל אִי עָבְדִי שִׁיּוּר מָקוֹם שֶׁאֵין דָּרִים בּוֹ יִשְׂרְאֵלִים אֵין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הֶכֵּר וְהֶבְדֵּל לַמָּקוֹם הַמְשֻׁיָּר. וַאֲפִלּוּ בַּיִת שֶׁבְּאֶמְצַע דֶּרֶךְ מְהַנֵּי לִהְיוֹת שִׁיּוּר אַף עַל פִּי שֶׁמִּכָּאן וּמִכָּאן הֵם בִּכְלַל הַהֶתֵּר, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב עָלָיו מַהֲרִ״י שבבו (פרח שושן כלל ג סוס״י א): (ו) **פַּסִּין.** וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) כָּתַב דִּבְעִיר שֶׁל רַבִּים אֵין צָרִיךְ הֶכֵּר בֵּין מָבוֹי לְמָבוֹי, כֵּן נִרְאֶה לִי בָּרוּר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: ב (ז) **וְסֻלָּם.** אֲבָל לְקֻלָּא נֶחְשָׁב כְּפֶתַח: ד (ח) **מַצֵּבָה.**

בֵּאוּר הֲלָכָה

אָכֵן בָּרִיטְבָּ״א (שם ד״ה אלא אימא) כָּתַב בְּהֶדְיָא כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּבַיִת לְחוּד לֹא מְהַנֵּי:

ד * **לְפִיכָךְ וְכוּ׳ אֵין מְעָרְבִין אוֹתָהּ לַחֲצָאִין.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) שֶׁהֶעְתִּיק סְפֵקָא דְּמַהֲרִ״י בֶּן לֵב (ח״ג סי׳ עד) **בְּעִיר שֶׁהִיא שֶׁל רַבִּים וְדַלְתוֹתֵיהֶם נְעוּלוֹת בַּלַּיְלָה [ג]אֶפְשָׁר שֶׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהּ דִּין שֶׁל עִיר יָחִיד. וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּזֶה אֲפִלּוּ בְּעִיר שֶׁל רַבִּים, (ז) [א]וְאֶפְשָׁר דִּסְבִירָא לְהוּ כְּרַשִׁ״י (נט. ד״ה עיר וד״ה ונעשית) דְּאֵין נִקְרָא רַבִּים פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב)]: (ח) **בַּשִּׁתּוּף שֶׁעוֹשִׂים לְעַצְמָם אִם הָיוּ הַנִּשְׁאָרִים רַבִּים.** כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, וְאַחַר כָּךְ גָּרְסִינַן וַאֲסוּרִים לְטַלְטֵל בְּוָ״ו [טַ״ז (סק״ב)]: (ט) **רַבִּים.** דְּאִם הַשִּׁיּוּר רַק לְאֶחָד, אֵין צָרִיךְ שִׁתּוּף: (י) **כְּדֵי שֶׁיֵּדְעוּ וְכוּ׳.** אֲבָל אִם לֹא הָיוּ צְרִיכִין לְשַׁיֵּר הָיָה הָעֵרוּב מִשְׁתַּכֵּחַ, וְהָיְתָה מִשְׁתַּכַּחַת תּוֹרַת רְשׁוּת הָרַבִּים עַל יְדֵי שֶׁרוֹאִין שֶׁמְּטַלְטְלִין בְּעִיר כָּזוֹ הַדּוֹמָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וּבָתֵּי הָעַכּוּ״ם אִי הָוֵי שִׁיּוּר לְעִנְיָן זֶה (ח) יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים, וְטוֹב לְהַחְמִיר: (יא) **וְאִם רָצוּ לְעָרֵב.** הַיְנוּ לְשַׁתֵּף: (יב) **וְצָרִיךְ שֶׁיַּעֲשׂוּ בֵּינֵיהֶם וְכוּ׳.** דְּאִי לָאו הָכִי, הָוֵי פָּרוּץ (ט) לְמָקוֹם הָאָסוּר לוֹ: (יג) **שְׁנֵי מַשֶּׁהוּיִין.** וְהוּא הַדִּין (י) אִם עוֹשֶׂה מַצֵּבָה עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְחַלֵּק, וּכְעֵין מַה שֶּׁמְּבֹאָר בְּסָעִיף ד׳, (יא) אֲבָל בְּלֶחִי וְקוֹרָה לֹא מְהַנֵּי לַחֲלֹק. (יב) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּהַאי הַגָּהּ לֹא קָאֵי אַדִּינָא דְּסָמוּךְ לֵיהּ דְּאִם רָצָה לְעָרֵב מָבוֹי מָבוֹי בִּפְנֵי עַצְמוֹ, דְּבָזֶה בְּוַדַּאי סַגִּי בְּלֶחִי וְקוֹרָה שֶׁבְּסוֹף הַמָּבוֹי שֶׁלֹּא לֶאֱסֹר אַמְבוֹאוֹת אֲחֵרוֹת, כֵּיוָן דְּהוּא עִיר שֶׁל רַבִּים וְלֹא הֻרְגְּלוּ בְּיַחַד מֵעוֹלָם, אֶלָּא קָאֵי אַדִּלְעֵיל שֶׁשִּׁיֵּר בַּמָּבוֹי גּוּפָא בַּיִת וְחָצֵר אַחַת, וְעַל זֶה מַגִּיהַּ הָרַמָּ״א שֶׁצָּרִיךְ שָׁם בְּאֶמְצַע הַמָּבוֹי בַּמָּקוֹם שֶׁשִּׁיֵּר לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי פַּסִּין וְכוּ׳, וְלֹא סַגִּי שָׁם בְּלֶחִי וְקוֹרָה כֵּיוָן דְּהֻרְגְּלוּ שָׁם בְּיַחַד בְּאוֹתוֹ הַמָּבוֹי: ב (יד) **בְּמָקוֹם אַחֵר.** בַּצַּד שֶׁכְּנֶגְדּוֹ שֶׁעוֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ חוּץ לַחוֹמָה, וְהָוֵי אֲמִינָא דַּחֲשִׁיב כְּפֶתַח: (טו) **שֶׁאֵין הַסֻּלָּם.** וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שע״ב סָעִיף ח׳ דִּלְקֻלָּא נֶחְשָׁב כְּפֶתַח: (טז) **עַד רֹחַב עֶשֶׂר.** טָעוּת סוֹפֵר הוּא, וְצָרִיךְ לוֹמַר (יג) ׳עַד יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר׳. וְהַיְנוּ דַּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה לֹא מְבַטְּלִין הַמְּחִיצָה לִהְיוֹת כְּפָרוּץ הַמָּקוֹם הַהוּא. וְהוּא הַדִּין (יד) דַּאֲפִלּוּ הַסֻּלָּמוֹת לְכָל רֹחַב הַכֹּתֶל: (יז) **וְיֵשׁ אַשְׁפָּה וְכוּ׳.** שֶׁסּוֹתֵם (טו) מְקוֹם הַפֶּתַח וְאֵין רַבִּים עוֹבְרִים שָׁם. (טז) וְדַוְקָא אַשְׁפָּה שֶׁל רַבִּים שֶׁאֵין מְצוּיָה לְהִנָּטֵל, אֲבָל אַשְׁפָּה שֶׁל יָחִיד לֹא: (יח) **כְּאִלּוּ וְכוּ׳.** וְאִם פִּנּוּ אֶת הָאַשְׁפָּה (יז) חָזַר הַפֶּתַח לִמְקוֹמוֹ: ג (יט) **שֶׁאֵינָם פְּתוּחִין לָעִיר וְכוּ׳.** וַהֲוָה אֲמִינָא, (יח) כֵּיוָן דְּאִי בָּעֵי לְשַׁתֵּף אוֹתָן עִם אַנְשֵׁי הָעִיר גַּם כֵּן לֹא מָצֵי, אִם כֵּן אֵינָן בִּכְלַל אַנְשֵׁי הָעִיר וְלֹא מְהַנֵּי שִׁיּוּרָא דִּידְהוּ: (כ) **שֶׁאֵינָם צְרִיכִין לְעָרֵב.** וְאַף עַל פִּי דִּבְסִימָן ש״ע (ס״א) פָּסַק דִּצְרִיכִים לְעָרֵב, הַיְנוּ (יט) כְּשֶׁאוֹכֵל שָׁם גַּם כֵּן כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בֵּית יוֹסֵף שָׁם (ד״ה והוי): ד (כא) **שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ כָּל יוֹשְׁבֶיהָ וְכוּ׳.** [ב]מַיְרֵי בְּעִיר שֶׁהָיְתָה מִתְּחִלָּה קִנְיַן אֶחָד כְּדִמְסַיֵּם [דִּבְעִיר שֶׁל רַבִּים, הֲלֹא מְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף א׳ דַּאֲפִלּוּ בַּיִת אֶחָד מִקְּרֵי שִׁיּוּר, כָּל שֶׁכֵּן מָבוֹי]. וְהִנֵּה בְּסָעִיף א׳ כָּתַב דְּעוֹשִׂין שִׁתּוּף אֶחָד וְאֵין צְרִיכִין לְשַׁיֵּר, וְכָאן אַשְׁמוּעִינַן דְּדַוְקָא שִׁתּוּף אֶחָד, וְעַל יְדֵי הִתְחַלְּקוּת אוֹסֵר אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ: (כב) **מַצֵּבָה.** הִסְכִּימוּ (כ) הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים דְּדַי כְּשֶׁהִיא גָּבוֹהַּ אַרְבָּעָה טְפָחִים. וְעַיֵּן בְּאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קסד) שֶׁכָּתַב דְּבָעִינַן גַּם כֵּן שֶׁיִּהְיֶה רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים: (כג) **אֵינוֹ אוֹסֵר עֲלֵיהֶם.** דְּבָזֶה מְגַלֶּה שֶׁמְּסַלֵּק עַצְמוֹ מִן הָעִיר: (כד) **לְפִיכָךְ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, הוֹאִיל שֶׁאָמַרְנוּ שֶׁהַהִתְחַלְּקוּת אוֹסֵר, צָרִיךְ לִזָּהֵר גַּם כֵּן שֶׁלֹּא לְחַלֵּק שִׁתּוּף הַמָּבוֹי לַחֲצָאִין, וּמִדְּסָתַם הַמְחַבֵּר, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאַף אִם מְעָרֵב לְרָחְבּוֹ נַמִּי אָסוּר [וּדְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) כָּתַב: **וּכְבָר נִתְבָּאֵר דְּלֹא קַיְימָא לָן כְּרַשִׁ״י** (נט. ד״ה עיר וד״ה ונעשית) **וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי** (פ״ה), **וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בֵּית יוֹסֵף** (סי׳ שמה ד״ה ובריש עירובין), **לָכֵן נִרְאֶה לִי דִּבְרֹב מְקוֹמוֹת יֵשׁ בָּתֵּי עַכּוּ״ם דְּהָוֵי שִׁיּוּר,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם הָרַ״ן (שו״ת סי׳ נ): (ח) עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) שֶׁהֵבִיא דְּמַהֲרִ״י בֶּן לֵב (ח״ג סי׳ עד) מַחְמִיר, וּבִתְשׁוּבַת הָרַ״ן (שם) מֵקֵל בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּקָרְבַּן עֵדָה (שירי קרבן פ״ה ה״ה) שֶׁהִשִּׁיג עַל הָרַ״ן מִירוּשַׁלְמִי מְפֹרָשׁ, וּבַעֲצֵי אַלְמֻגִּים (סק״ד) מְיַשְּׁבוֹ בְּדֹחַק: (ט) **הַיְנוּ שֶׁבְּנֵי הַמָּבוֹי אֲסוּרִין לְטַלְטֵל בַּמָּקוֹם שֶׁשִּׁירוּ:** (י) הַגְּרָ״א (ד״ה וצריך): (יא) הָרֹא״ש (פ״ה סי׳ ט): (יב) נְהַר שָׁלוֹם (סק״א) וּבֵית מֵאִיר לְיַשֵּׁב צָרִיךְ עִיּוּן שֶׁל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד), וְכֵן הֶעְתִּיק הַגְּרַ״ז (ס״א), וְכֵן מוּכָח לְהַמְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א. וְדִבְרֵי נְתִיב חַיִּים (ד״ה מ״א) מְגֻמְגָּמִין מְאֹד לְהַמְעַיֵּן: ב (יג) הַגְּרָ״א (ד״ה עד) מֵהַגְּמָרָא (ס.): (יד) פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״ה): (טו) לְבוּשׁ. **וּמִכָּל מָקוֹם מִסְתַּבְּרָא לִכְאוֹרָה דְּאַיְירֵי בְּאַשְׁפָּה שֶׁגָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים** וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שס״ג סָעִיף כ״ט, עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (טז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו), וְכֵן כָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו) בְּשֵׁם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ב סי׳ ד), וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָּ״א (נט: ד״ה לדידי): (יז) אֵלִיָּה רַבָּה (שם) בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים: ג (יח) גְּמָרָא (ס.): (יט) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״י): ד (כ) בַּ״ח (ס״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז). וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ז) כָּתַב בְּשֵׁם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם) דְּדַי בְּשֶׁגָּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים וּרְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים. וְאִם הֶחָלָל רָחָב יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת בָּעִינַן שֶׁהַמְּחִיצָה יִהְיֶה גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים **אוֹ צוּרַת הַפֶּתַח [פְּרִי מְגָדִים** (א״א סק״ז)]. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרָ״א לְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳ בְּהַגָּ״הּ (ד״ה גבוה) לְפִי גִּרְסָתוֹ מוּכָח דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּבָזֶה נַמִּי מְהַנֵּי גָּבוֹהַּ אַרְבָּעָה טְפָחִים:

ליקוטי דברי הרב: א] וכ״כ בשו״ע הרב (ס״א) שמשום כן אין נוהגין עכשיו לעשות שיור לשום עיר. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב דין זה בכל עיר ולאו דוקא בעיר של יחיד עיי״ש. והחילוק בין עיר של יחיד לעיר של רבים הוא לענין לערב כל מבוי ומבוי בפני עצמו שבעיר של יחיד [אפילו נעשית של רבים] צריך מצבה בפתח כל מבוי אם רוצים לערב מבואות מבואות, ובעיר של רבים עושה לחי בראש כל מבוי ודיו. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ה) כתב שגם בעיר של רבים אין מערבין לחצאין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah